

[Kai Møltke.]

detaljeret underrettet om sådanne vigtige sager, og tinget derved vil blive afskåret fra debat på et sagligt grundlag?"

Begrundelse.

Jeg har modtaget nedrustningsministerens korte svar på mit spørgsmål om det samlede folketings adgang til fra regerings-side at modtage beretning og information vedrørende det amerikanske flystyrt med brintbomber i dansk territorialfarvand ved Thule og de i den forbindelse førte forhandlinger med USA. Jeg må betragte svaret som meget formalistisk og i saglig henseende helt utilfredsstillende. Det bebuder oven i købet øget overgang til hemmeligt diplomati og beskæring af det samlede folketings ret til information i sådanne vitale udenrigspolitiske problemer.

I ministerens klare erklæring af 28. februar omtales de indledte forhandlinger med USA, og der konkluderedes utvetydigt: „Det er en selvfølge, at folketinget vil blive informeret, når resultatet af disse drøftelser foreligger . . .“. Det turde her være klart, at der var tale om det samlede folketing og ikke om et udvalg (udenrigspolitisk nævn), der slet ikke omtales.

Ministerens svar går udenom det centrale og oplyser, at den efterlyste information den 31. maj blev givet af udenrigsministeren i udenrigspolitisk nævn. Det tilføjes meget sigende: „at det blandt andet er udenrigspolitisk nævns funktion på folketingets vegne at modtage sådanne udførlige udenrigspolitiske redegørelser af særlig karakter“.

Nu var ministerens løfte af 28. februar 1968, at folketinget, og det vil sige alle dets medlemmer, ville blive informeret. Nu har jeg selv i en periode været medlem af samme udenrigspolitiske nævn og er derfor også vidende om, at der er pålagt alle medlemmer absolut tavshedspligt vedrørende informationer, beretninger, spørgsmål og drøftelser. Det blev endog understreget i forrige samling før valgene, at et medlem end ikke var berettiget til at informere sin partigruppe om forhandlinger i nævnet. Hvordan kan ministeren dog under disse betingelser vove at fremsætte den påstand, at folketinget som lovet er blevet informeret. Kun nogle få udvalgte med tavshedspligt over for den øvrige del af tingets medlemmer. Jeg kan

kun betragte denne fremgangsmåde som et tillidsbrud og skærpede tendenser i retning af overgang til et udemokratisk hemmeligt diplomati, der skarpt må gøres indsigelse imod. Er det meningen fremtidig at forbeholde udenrigspolitisk nævn detailviden i alle vigtigere udenrigspolitiske problemer og at lade et, i sit flertal, uvidende folketing tage stilling?

Udenrigsministeriets udsendte pressemeddelelse er mig bekendt. Men hvorfor forholdes offentligheden den nøjagtige ordlyd af alle foreliggende dokumenter og erklæringer i nævnte sag? Der tales om forsvarsaftalen (baseaftalen) af 1951 og et angiveligt opnået supplement til denne om, at dansk atompolitik respekteres også på Grønland i fremtiden. Efter choket med flystyrtet med brintbomberne ville en formel og ubeskåret offentliggørelse af disse dokumenter vel være et minimum, vælgerne har krav på at få udtømmende kendskab til, sammen med eventuelle supplerende aftaler. Ligeledes betingelserne for aftalernes revision, opsigelse og ophør.

Centralt er jo blandt andet her problemet, der altid fra officiel side forbliver ubesvaret: gælder de separate dansk-amerikanske baseaftaler om Grønland også fortsat i det tilfælde, Danmark udtreder af NATO? Findes der en sådan udefra påtvungen håndfæstning i modstrid med dansk suverænitet?

Trods spørgsmål og henvisninger rummer den citerede officielle erklæring ikke et ord, der benægter, at atomvåben har været placeret og overflyvninger med atomvåben over det grønlandske amt har fundet sted, efter al sandsynlighed hyppigt og i større målestok. Thulestyrtet var jo et uomstødeligt bevis på sådan krænkelse af proklameret dansk atompolitik. Men også dette spørgsmål har jo principiel betydning, og offentligheden har ret til at blive fuldt og offentligt informeret. Vil regeringen fortsat nægte at offentliggøre rapporterne fra alle undersøgelser på stedet og de foreliggende rapporter fra det danske kontrolpersonale, der i årenes løb har været knyttet til Thulebasen og der gjort deres observationer? Fortsat hemmelighedskræmmeri kan kun styrke den almindelige og udbredte mistillid i befolkningen.

VS understreger i samme forbindelse, at kun total likvidering af den grønlandske